

עפ"ג 24292/04/14 - א, מטעם הסנגוריה הציבורית נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים
לפני:
כב' השופט אהרן פרקש, סגן נשיא
כב' השופט משה יועד הכהן
כב' השופטת אתי נחליאלי-חיאט

עפ"ג 24292-04-14
א נ' מדינת ישראל

המערער
א א
ע"י ב"כ עו"ד חנן רובינשטיין
מטעם הסנגוריה הציבורית
נגד
המשיבה
מדינת ישראל
ע"י פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

פסק דין

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט י' מינטקביץ) מיום 2.3.14 (בת"פ 5270-05-12), בגדרו הושתו על המערער 24 חודשים של מאסר בפועל בניכוי ימי מעצר, וכן מאסר על תנאי.

המערער הורשע על פי הודאתו בביצוע העבירות הבאות: התפרצות לבנין שאינו משמש למגורים, 3 עבירות, לפי סעיף 407(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "החוק"); החזקת מכשירי פריצה, 2 עבירות לפי סעיף 409 לחוק; היזק בזדון, 4 עבירות לפי סעיף 452 לחוק; גניבה, 5 עבירות, לפי סעיף 384 לחוק; תקיפה, 2 עבירות, לפי סעיף 379 לחוק.

הודאת המערער נעשתה במסגרת הסדר דיוני, שכלל צירוף של מספר כתבי אישום שהיו תלויים ועומדים נגדו, וכן תיקי מב"ד, ללא הסכמה לעונש. העבירות בהן הורשע המערער בוצעו על ידו החל מחודש נובמבר 2007 ועד לחודש אפריל 2012.

לבית משפט קמא הוגשו תסקירים של שירות המבחן בעניינו של המערער, וכן שתי חוות דעת פרטיות מטעם העובד הסוציאלי דנ ג ד. ממסמכים אלה עולה, כי המערער הינו אדם נבון ובעל יכולות ושאיופות לחיים נורמטיביים, אשר סובל מבעיות נפשיות ובילדותו היה קורבן לפגיעות מיניות בגין ככל הנראה, סובל הוא מתסמונת בטר חבלתית (PTSD). עד שנת 2007 לערך תפקד המערער בצורה תקינה ועבד בתחום האבטחה, חרף קשייו, ואז החל להשתמש בסמים שהובילו אותו לביצוע עבירות רכוש ואלימות שונות. במסגרת הליכי המעצר בתיק העיקרי, נעשו ניסיונות לשלב את המערער במסגרת טיפולית להתמודדות עם תחלואה כפולה, אשר לא צלחו, בין היתר בשל הרחקתו מאחת המסגרות בשל עבירות משמעת והמשך שימוש באלכוהול וסמים שונים ובהם תרופות פסיכיאטריות, שלא נרשמו לו על ידי רופא.

בית המשפט ציין בגזר דינו כי נסיבותיו האישיות של המערער קשות ומעוררות אמפתיה, עם זאת, ניתנה למערער הזדמנות בהליך קודם אותה לא השכיל למצות. לא זו בלבד שהמערער לא עמד במבחן, אלא שתוך חודשים ספורים מאז נמנע בית המשפט מלהשית עליו עונש מאסר בגין מעשיו, חזר המערער לסורו ועבר רצף עבירות רכוש, תוך שהוא מתעלם ממאסר מותנה שהיה תלוי ועומד נגדו. בית המשפט הדגיש כי אין המדובר במעידה, אלא ברצף של לא פחות משמונה עבירות, אשר בוצעו לאחר מתן גזר הדין בתיק קודם (ת"פ (שלום נתניה) 5019/09). בית המשפט הוסיף, כי תסקיר שירות המבחן אינו נותן בסיס לאופטימיות ביחס ליכולתו של המערער להתמיד בהליך טיפולי לאור ההערכה כי כוחותיו דלים וכישלונותיו עד כה להתמיד בהליך טיפולי. בנסיבות אלה הגיע בית המשפט למסקנה כי שיקולי ההלימה והרתעת היחיד גוברים על שיקולי השיקום, זאת במיוחד לנוכח ריבוי העבירות וחומרתן. בית המשפט הוסיף והדגיש, כי אינו גוזר על המערער עונש נפרד בגין כל אחד מהאישומים, אלא עונש כולל של שנה וחצי בגין כל העבירות בהן הורשע, ועל מנת לעודדו להמשיך בהליך השיקומי אותו הוא עובר.

בסופו של יום בית משפט קמא גזר על הנאשם עונש של שנה וחצי, וכן הפעיל שישה חודשים של מאסר על תנאי במצטבר. כמו כן גזר על הנאשם שמונה חודשים מאסר על תנאי, אותו ירצה אם יעבור על עבירת רכוש שהיא פשע, תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר, וכן ארבעה חודשים של מאסר על תנאי, אותם לא ירצה אלא אם יעבור על עבירת רכוש, שהיא עוון או עבירת אלימות תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.

בהודעת הערעור נטען, בין השאר, כי בית המשפט לא נתן משקל הולם וראוי לנתוניו האישיים של המערער, ולא נתן משקל מספיק לבעיות מהן הוא סובל. עוד נטען, כי לא ניתן משקל הולם וראוי לדרך השיקומית אותה עבר המערער במשך תקופה ארוכה מאז ביצע את המיוחס לו בכתב האישום, ומאז שוחרר ממעצרו ועד למתן גזר הדין לא ביצע כל עבירות נוספות. עוד מלין המערער על כך, כי בית משפט קמא קטע הליך טיפולי שיקומי שהחל בו המערער. כן נטען, כי לא ניתן דגש ראוי ומשקל מלא לעובדה כי המערער קיבל אחריות מלאה על מעשיו, בחר שלא לנהל משפט וחסך זמן שיפוטי יקר בכל תיקו. עוד נטען מטעם המערער, כי בית משפט קמא לא נתן את המשקל הראוי לעובדה כי על פי עדותו של מר דנ ג ד, העו"ס שמטפל במערער באופן פרטי, מצוי המערער בהליך טיפולי תקופה משמעותית, במהלכה התנתקה באופן מוחלט מסמים והשתלב בעבודה במסגרת מוסד פרטי. כן נטען, כי על פי תיקון 113 לחוק, קיים דגש רב יותר לשיקולי השיקום של אדם המבצע עבירות פליליות ושיקול זה צריך להיות במקרה דנן בעל המשקל הרב ביותר שהיה צריך להטות את התוצאה לעבר שיקום וטיפול כשיקול עיקרי. לדעת ב"כ המערער, אין מקום להשית על המערער מאסר בפועל, אלא להעדיף את דרך השיקום והטיפול, לצד הוספת רכיב פיקוח של שירות המבחן, ועל כן עתר להמיר את עונש המאסר בענישה שיקומית ולחלופין לקצר את תקופת המאסר באופן משמעותי.

ביום 29.5.14, לאחר שמיעת טיעוני ב"כ הצדדים, וכן את מטפלו האישי, מר דנ ג ד, ניתנה החלטה כי שירות המבחן יגיש תסקיר נוסף בעניינו של המערער והדין נדחה לפרק זמן של כחמישה חודשים.

שירות המבחן הגיש תסקיר משלים ביום 5.10.14, ממנו עולה, כי לאחר מתן גזר הדין היה מצוי המערער תקופה במצב של חרדה ודיכאון. בהמשך, בשל תקווה שנתן המערער בהליך הערעור, בסיוע רשת תמיכה שנבנתה סביבו במהלך תהליך שיקומו ובמיוחד בעזרת הקשר הטיפולי שנוצר עם מטפלו מר גולד, הצליח לאסוף עצמו ולגייס כוחות להמשך התקדמותו בשינוי שהוא עורך. שירות המבחן התרשם, כי חל שינוי רב בתחומי חייו השונים של המערער: חברתי, תעסוקתי, משפחתי ואישי. המערער עובד באופן סדיר, שוכר דירה בה מוצא פרטיות וניתוק מבית הוריו, תומך באופן מסודר באחייו המתמודד עם מצב של חולי וממשיך לדבוק בעבודה הטיפולית הן בבעיית התמכרותו והן בטרואמה

המינית.

בסיפא לתסקיר זה הומלץ להטיל על המערער מאסר בעבודות שירות, ועונש הרתעתי של מאסר על תנאי וחתימה על התחייבות לצד ענישה שיקומית במסגרת צו מבחן בעל אופי פיקוחי למשך שנה, כאשר בגדרו ימשיך שירות המבחן לעקוב אחר התהליך הטיפולי בו מצוי המערער, במסגרת "התחלה חדשה" ובמרכז סיוע לנפגעי תקיפה מינית.

כאמור, נמצא המערער בטיפול במרכז הטיפולי "התחלה חדשה". בעדכון מיום 5.10.14 נאמר, כי המערער עובר תהליך טיפולי ממוקד במרכז לטיפול בנפגעי פגיעה מינית ומיועד בהמשך להשתלב בקבוצה הטיפולית במרכז. המערער משתתף באופן קבוע, לפחות אחת לשבוע, בקבוצת "מכורים אנונימיים". המערער נמצא נקי מכל סם מזה 16 חודשים ומתרופות מרשם מזה כ - 11 חודשים. אצל המערער אובחן שינוי רב בתחומי חייו, כאשר הוא ממשיך להיות מעורב בחברת מכורים נקיים ובקשר עם חברים המסייעים לו במצבי מצוקה ושיתוף על קשייו ורגשותיו. המערער פעל באינטנסיביות בחיפוש עבודה, ומזה כחודשיים עובד באופן סדיר. בסיפא למסמך זה הומלץ לאפשר לו להמשיך את ההליך הטיפולי.

בדיון ביום 23.10.14 שב ב"כ המערער על טיעונו בכתב שאותם טען בהודעת הערעור וכן בדיון ביום 29.5.14. כן הפנה לתסקיר המעודכן של שירות המבחן ולמסמך המעודכן של "התחלה חדשה". מנגד, ב"כ המשיבה ביקשה לדחות את הערעור. לשיטתה, בית משפט קמא היה ער להליך השיקומי שעובר המערער, ולפניו היו כל התסקירים והנימוקים שניתנו גם על ידי העו"ס מר דנ ג ד. בית המשפט הטיל על המערער עונש מתון ונוטה לקולא בהתחשב בהליך השיקומי שעובר המערער. עוד נאמר, כי המערער יוכל להיות חלק מקבוצת גמילה מסמים גם במהלך שהותו בכלא, ולפיכך עתרה לדחות את הערעור.

המערער ביצע שורה ארוכה של עבירות רכוש, וכן עבירות תקיפה, כאשר הסיבה המרכזית לכך, כעולה מתסקירים של שירות המבחן, היא התמכרותו לאלכוהול וסמים, אשר נבעה, ככל הנראה, על רקע פגיעה מינית שחווה במשך מספר שנים על ידי אביו החורג, וגרמה לתסמינים פוסט טראומטיים.

התרשמנו כי המערער מצא את הכוחות הנפשיים הנדרשים, והתגייס להליך שיקומי במסגרת "התחלה חדשה" המשמש כמרכז טיפול ואבחון לאוכלוסיות עוברי חוק. במסגרת ההליך השיקומי נדמה כי המערער נגמל מסמים ואלכוהול, ועלה על דרך נורמטיבית של עבודה סדירה, השתכרות שהביאה גם לשכירת דירה ומגורים בה תוך ניתוק מבית הוריו שם חווה את הפגיעות המיניות בתקופת צעירותו. ערים אנו לכך, כי בעבר ניתנה למערער הזדמנות להתנתק מדרך הפשע, הזדמנות אותה לא ניצל, כפי שציין גם בית משפט קמא בגזר דינו, ויתכן כי הדבר נעוץ בכך שלא עבר הליך מלא של גמילה מאלכוהול וסמים ושיקום בקהילה. לעת הזאת, כ - 11 חודשים לאחר מתן גזר הדין, נראה כי המערער ממשיך וצועד באורח עקבי בדרך השיקום, והגענו לכלל מסקנה כי יש להושיט יד למערער, על מנת לעודדו להמשיך בדרך זו ולנטוש לחלוטין את דרך הפשע, וקיים סיכוי ממשי כי ימשיך בדרך זו. נדגיש כי איננו מקבלים את טענתו של הסניגור המלומד כי במסגרת תיקון 113 לחוק יש להעדיף שיקולי שיקום על פני השיקולים של שלום הציבור וההרתעה. שיקולי השיקום ביחס לנאשם כאשר קיים של סיכוי ממשי שישתקם מהווים שיקול במכלול השיקולים של בית המשפט ואינם בגדר חובה שיש להעדיף על פני שיקולים אחרים (רע"פ 7572/12 **הזייל נ' מדינת ישראל** (23.10.2012)).

לאחר שנתנו דעתנו לטענות ב"כ הצדדים, באופן חריג ומבלי שהדבר יהווה תקדים במקרים אחרים, ועל אף אסופת העבירות בהן הורשע, הגענו לכלל מסקנה לקבל את ההמלצה האחרונה של שירות המבחן באופן שלא יושת על המערער עונש של מאסר בפועל.

על יסוד האמור לעיל, אנו מקבלים את הערעור בחלקו כך שעונש המאסר בפועל שגזר בית משפט קמא יבוטל, ותחת זאת אנו גוזרים על המערער את העונשים הבאים:

מאסר של שישה חודשים אשר ירצו בעבודות שירות במרכז הירושלמי לרכיבה טיפולית, וזאת כאמור בחוות הדעת מיום 28.12.14 של הממונה על עבודות השירות בשירות בתי הסוהר.

המערער יועסק חמישה ימים בשבוע 8.5 שעות עבודה יומיות.

המערער יתייצב לתחילת ריצוי עבודות השירות ביום 4.3.15, כאשר המפקח האחראי הוא רס"ב אסרף יהודה, טלפון 050-6075813.

המערער יתייצב לצורך קליטה והצבה ביום 4.3.15 במשרדי הממונה על עבודות השירות בשעה 08:00 ביחידת עבודות שירות, מפקדת מחוז דרום, ת.ד. 741, באר שבע.

המערער יחתום על התחייבות על סך של 3,000 ₪ למשך שנה מהיום שלא יעבור על אחת העבירות בהן הורשע.

ניתן בזאת צו מבחן בעל אופי פיקוחי למשך שנה, החל מהיום, כאשר שירות המבחן יעקוב אחר התהליך הטיפולי של המערער במסגרת "התחלה חדשה" ומרכז סיוע לתקיפה מינית, או בכל דרך אחרת שימצא לנכון שירות המבחן.

הרכיבים של המאסר על תנאי בגזר הדין של בית משפט קמא נותרים על כנם.

המזכירות תשלח פסק הדין לממונה על עבודות השירות בשירות בתי הסוהר.

המזכירות תשלח פסק הדין לשירות המבחן למבוגרים בירושלים.

המזכירות תשלח העתקים לבאי כוח הצדדים.

**אסתר נחליאלי-חיאט,
שופטת**

**ניתן היום, כ"ז טבת
תשע"ה, 18 ינואר
2015, בהעדר הצדדים.**

עמוד 4

משה יועד הכהן,
שופט

אהרון פרקש, סגן נשיא
[אב"ד]